

8. Mark Boleat What is an International Finance Centre. URL: <https://financeunlocked.com/videos/what-is-an-international-financial-centre>
9. What are financial centers? URL: <https://www.statista.com/statistics/270228/top-financial-centers-on-the-global-financial-centres-index/>
10. Howard C. Reed, “The Ascent of Tokyo as an International Financial Centre”, *Journal of International Business Studies* (1980/3), p. 20.
11. Köck, Robert; Lytvyn, Olena “Stärkung der finanziellen Souveränität Europas mit Hilfe der Kapitalmarktunion”. Sichtweise der Zentralbanken der Europäischen Union / ÖBA BankArchiv. Volume 70, January 2022, Issue 1, pp 33-42.
12. Литвин О.Є. Міжнародний досвід розвитку фінансової інклюзії та її інституційне забезпечення в умовах становлення економіки сталого розвитку / Трансформація забезпечення фінансової стабільності фінансового сектору національної економіки для сприяння сталому розвитку: методологічний аспект : монографія / авт. кол. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. Я. Кузнецової, д-ра екон. наук, доц. М. Е. Хуторної. Львів : Університет банківської справи, 2021. С. 439-466.

Лядський І.К., Соціальний інтелект в управлінні соціально-економічними системами та процесами

*І.К. Лядський, докторант, кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, кандидат с.-г. наук, старший викладач кафедри маркетингу, провідний фахівець відділу маркетингу
Полтавський державний аграрний університет*

СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ В УПРАВЛІННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ ТА ПРОЦЕСАМИ

Фундамент соціальної та економічної незалежності країни — соціально-економічні системи, що в епоху вільних ринкових відносин, залежать від ефективності бізнесу. Саме приватні підприємства, корпорації та фізичні особи-підприємці забезпечують зростання економіки, або її стабілізацію в період катаклізмів, фактично формуючи соціокультурне середовище. Ефективність діяльності цих систем залежить від управлінських рішень, кадрової політики та корпоративної культури. Окрім зовнішніх чинників

важливий вплив виявляють особистісні якості керівництва та працівників, що сприяють гармонізації відносин в колективі, або ускладнюють взаємодію.

Серед різних особистісних якостей та soft-skills, що можуть бути корисними в управлінні соціально-економічними системами та процесами важливе місце займає соціальний інтелект, який дозволяє вибудовувати ефективну комунікацію. Результати власних досліджень та праці закордонних колег доводять, що соціальний інтелект має позитивний вплив на численні корисні для суспільства якості людини, зокрема прагнення до особистісного та професійного саморозвитку ($p < 0,05^{**}$) [2, с. 111-112], соціальне чутливість, соціальне сприйняття, соціальне мислення, емпатію, рефлексію [6, с. 94], що зумовлюють зацікавлення у позитивних змінах суспільства, зокрема через волонтерську діяльність.

Один із найважливіших аспектів соціального інтелекту, що вкрай важливий для підтримки сталості соціально-економічних систем — його вплив на цілий спектр людських якостей особистості, що можна окреслити словом «патріотизм». Стійкість взаємин визначає схильність працівника до відданості компанії, що має відображення у інших проявах прив'язаності, зокрема до родини, країни та ідейних переконань. Попереднє дослідження зв'язку соціального інтелекту серед студентів університетів та коледжів Полтави, а саме Полтавського державного аграрного університету, Полтавського університету економіки та торгівлі, Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка, ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету», ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського державного аграрного університету», ВСП «Полтавський політехнічний фаховий коледж Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» загальною кількістю 283 особи, виявило достовірний вплив на почуття патріотизму серед респондентів ($p < 0,001^{***}$) [5, с. 48].

Логічним продовженням цих досліджень стало виявлення впливу соціального інтелекту співробітників на їх лояльність до компанії, рівень залученості у робочі процеси, що дозволить сформулювати практичні рекомендації для HR-підрозділів стосовно найму та адаптації персоналу, створення належних умов для ефективного внутрішнього маркетингу. Аналіз отриманих результатів довів правильність цього припущення. Дослідження виявило позитивний достовірний зв'язок ($p=0,01^{**}$) між соціальним інтелектом

співробітників та їх лояльністю до компанії, що узгоджується з розумінням індивідуальних психологічних чинників, які формують кадрову безпеку підприємства [1, с. 115-117].

Результати закордонних колег підсилюють переконання щодо важливості соціального інтелекту в управлінні соціально-економічними системами та процесами, завдяки його впливу на ефективність організаційних змін [3, с. 14], формування кар'єрних амбіцій [4, с. 478] , стійкість соціальних відносин [7, с. 33] та готовності до професійного зростання [8, с. 65]. Наведені аргументи свідчать на користь необхідності ретельного дослідження соціального інтелекту як соціокультурного феномену та інструменту для підвищення ефективності функціонування корпоративних систем.

Ляшевська О.І., Яценко О.А., Моделювання діяльності служби цивільного захисту

Ляшевська О.І., к.н.держ.упр., доц., НУЦЗУ, м. Харків
Яценко О.А., к.е.н., доц., НУЦЗУ, м. Харків

МОДЕЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Як відомо, пожежна служба міста має бути організованою таким чином, щоб у будь-який момент часу на будь-яку ситуацію, яка виникає, негайно відреагувати набором сил і засобів, що відповідають характеру даної ситуації. При цьому мають виконуватися дві основні умови (обмеження):

- прибуття пожежно-рятувальних підрозділів до місця виклику має бути своєчасним (тобто укладатися в допустимі часові інтервали, обумовлені фізико-хімічними закономірностями розвитку пожежі);

- загальна кількість сил і засобів пожежно-рятувальної служби в місті не має бути надлишковою (іншими словами, повинна бути економічно виправданою).

Щоб задовільними цим вимогам, необхідно оцінити загальний обсяг роботи підрозділів оперативно-рятувальної служби міста, тенденції його зміни у часі та просторі, а також знати основні параметри і закономірності процесу функціонування пожежно-рятувальної служби.